

Resumo da Unidade 7. Galicia na guerra civil e durante a ditadura franquista (7ª quincena)

O período que se abre tralo inicio da Guerra Civil o 18 de xullo de 1936 constitúe unha etapa transcendental para a historia de España, en xeral, e de Galicia, en particular. A Guerra Civil en Galicia pódese definir con tres características principais. A primeira delas é a inexistencia de fronte bélica en territorio galego, feito que se explica pola rápida dominación dos sublevados en contraposición ao resto de España onde a guerra dura tres longos anos. A segunda nota definitoria é a brutal e indiscriminada represión inicial co fin de lograr o sometemento absoluto da poboación e, por último, a existencia dunha resistencia armada de amplo apoio social con características propias con respecto a outras zonas do Estado. Esta resistencia está protagonizada, nun primeiro momento, polos *fluxidos* ou *escapados* e, máis tarde, despois de 1939, polas *guerrillas*.

A consolidación do franquismo supón para Galicia un tremendo retroceso no camiño do recoñecemento da súa singularidade e da súa autonomía, sendo perseguido o uso do galego e a súa cultura so considerada en aspectos populares e folclóricos. O réxime, que se manterá ata a morte do ditador en 1975 apoiado polo exército, as xerarquías eclesiásticas, a Falanxe, os funcionarios e o gran capital, censura ás forzas contrarias a súa ideoloxía. A actividade da oposición política ata 1950 desenvólvese, sobre todo, no exilio en América, onde destaca a labor de Castelao. Despois desta data, esta oposición política galeguista deixa paso a unha vía máis centrada no cultural liderada por Ramón Piñeiro a través da editorial Galaxia e da revista Grial. Tan so a comezos dos anos sesenta vanse formando na clandestinidade agrupacións políticas ata fundarse o Partido Socialista Galego (PSG) e a Unión do Pobo Galego (UPG). Tamén neste contexto desenvólvese o movemento obreiro, impulsado polo Partido Comunista, e o movemento estudantil así como as primeiras mostras de desconformidade en sectores importantes da Igrexa.

Na evolución socioeconómica de Galicia durante o franquismo temos que diferenciar, igual que no resto de España, dúas fases definidas claramente por parámetros case opostos. Na primeira etapa, que se desenvolve nos anos da posguerra comprendidos entre 1939 a 1959, a economía de Galicia caracterízase pola autarquía na que está sumida, pola fame e a privación, polo estraperlo e o racionamento. A segunda fase iníciase co Plan de Estabilización de 1959 e finaliza coa morte do ditador, aínda que xa a crise do petróleo de 1973 introduce cambios importantes no panorama económico. Esta etapa, caracterizada polo forte intervencionismo estatal e a posta en marcha de políticas *desarrollistas*, califícase de milagre económico polo forte desenvolvemento que vive Galicia.

Na década dos sesenta introdúcense unha serie de cambios que modifican profundamente a vida cotiá dos galegos. Estes cambios afectan á familia, ao fogar, á cidade e inclúen a expansión do automóbil, a construción das bases dun sistema educativo e sanitario e o desenvolvemento de novos hábitos de consumo e de ocio marcados pola chegada da televisión. Pouco a pouco se vai organizando un novo sistema de mercado no que o diñeiro é cada vez máis imprescindible para resolver as necesidades básicas.